

AMERYKAŃSCY LOTNICY W OBRONIE POLSKI w 1920r.

AMERYKAŃSCY LOTNICY W OBRONIE POLSKI W 1920 roku

WOJSKOWE CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

2013

Koncepcja merytoryczna i wstęp

Tomasz J. Kopański

Rysunki

Roman Gajewski

Redakcja techniczna i skład

Bożena Tomaszczuk

Fotografie pochodzą ze zbiorów Tomasza J. Kopańskiego

© Copyright by Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2013

ISBN 978-83-63755-26-3

Warszawa 2013

Wydawca i druk

Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej

00-909 Warszawa

www.wceo.wp.mil.pl

Historia polskiego lotnictwa wojskowego sięga I wojny światowej. Wówczas to w jednostkach lotniczych państw zaborczych pojawili się pierwsi polscy piloci, którzy w odrodzonej Polsce tworzyli polskie lotnictwo wojskowe. Pierwszy lot bojowy w obronie odradzającej się jesienią 1918 r. Polski odbył się 5 listopada 1918 r., kiedy to por. pil. Stefan Bastyr i por. obs. Janusz de Beaurain z Oddziału Lotniczego Lwowa ostrzelali i obrzucili bombami oddział ukraińskich strzelców siczowych próbujących zdobyć Lwów.

Szybko rozwijające się polskie siły lotnicze (20 eskadr w 1920 r.) wzięły udział we wszystkich ważniejszych operacjach w obronie granic i niepodległości, prowadzonych przez Wojsko Polskie w latach 1918–1920.

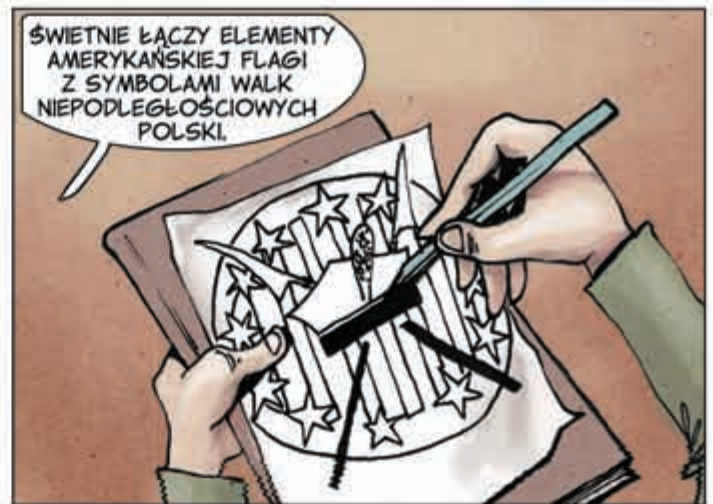
Jedną z najbardziej zasłużonych jednostek lotniczych tego okresu była utworzona już w listopadzie 1918 r. 7 Eskadra Lotnicza (od grudnia 1919 r. – 7 Eskadra Myśliwska im. Tadeusza Kościuszki). Jesienią 1919 r. do polskich lotników tej jednostki dołączyli ochotnicy amerykańscy, którzy uznali, że mają do spłacenia honorowy dług za udział Tadeusza Kościuszki i Kazimierza Pułaskiego w walkach o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Do końca 1920 r. w 7 Eskadrze Myśliwskiej służyło łącznie 20 amerykańskich pilotów i jeden obserwator. Część z nich wzięła bezpośredni udział w działaniach wojennych na Ukrainie i w Małopolsce Wschodniej. W latach 1919–1920 r. trzech lotników Eskadry straciło życie, przy czym jedynie kpt. Arthur Kelly zginął na froncie, a pozostali dwaj piloci – w wypadkach lotniczych we Lwowie. Kilku lotników odniosło rany, a jeden (kpt. Merian Cooper) dostał się do niewoli. Przebywał w niej przez osiem miesięcy, po czym zbiegł z obozu pod Moskwą i przedostał się na Łotwę, a stamtąd do Polski. W połowie 1920 r. kilku Amerykanów powróciło do ojczyzny, pozostałych zaś zwolniono ze służby w Wojsku Polskim 10 maja 1921 r.

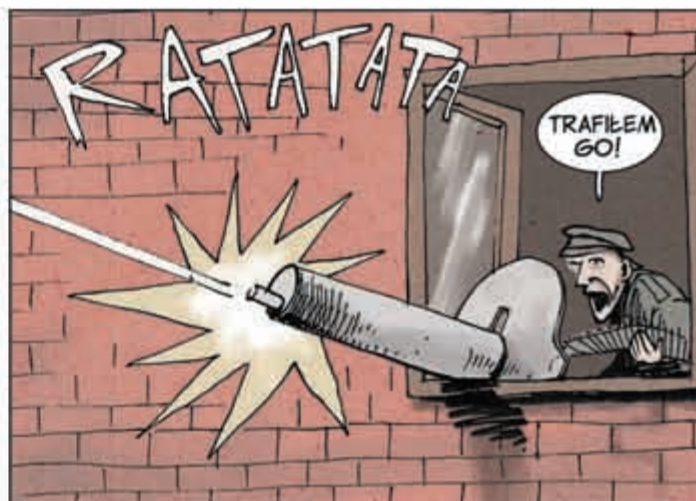
Chlubne tradycje polskich i amerykańskich lotników 7 Eskadry kontynuowały kolejne pokolenia polskich pilotów ze 111 Eskadry Myśliwskiej broniącej Warszawy w 1939 r. i z 303 Dywizjonu Myśliwskiego walczącego nad Londynem, a później nad kanałem La Manche i Francją. Na każdym zaś z samolotów widniał ten sam znak Eskadry Kościuszkowskiej, zaprojektowany w 1919 r. we Lwowie przez amerykańskiego lotnika por. Elliota Chessa. Po II wojnie światowej znak Eskadry zniknął z kadłubów polskich samolotów. Dopiero po przemianach ustrojowych w 1989 r. tradycja kościuszkowska powróciła do polskiego lotnictwa i dziś na polskich maszynach Grupy Działań Lotniczych 23 Bazy Lotnictwa Taktycznego znowu widnieje historyczne godło Eskadry.

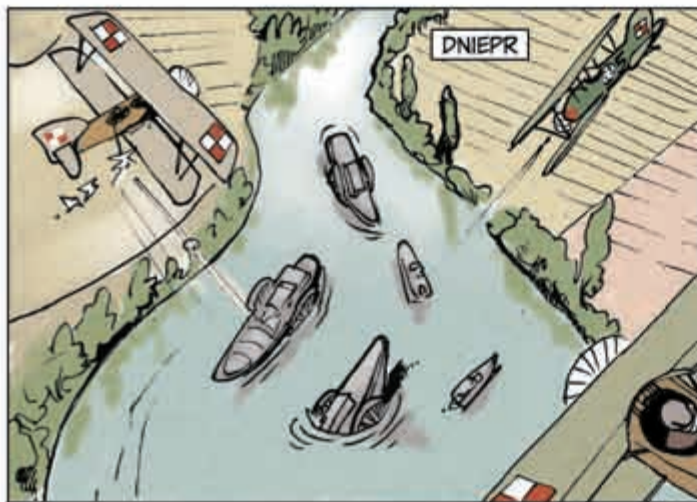

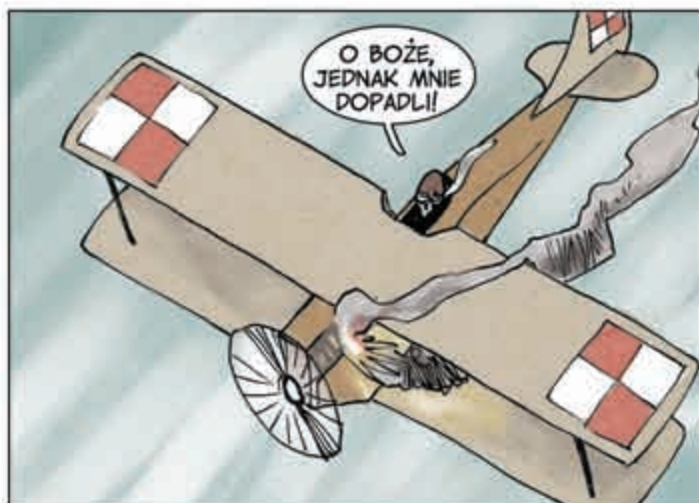

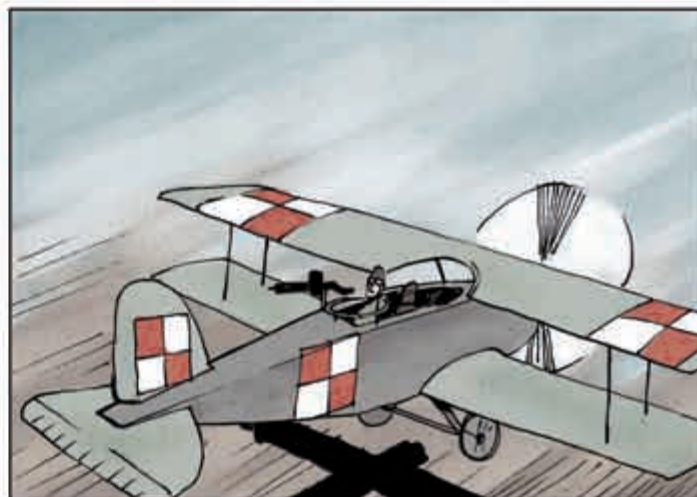

Mjr pil. Cedric Faunt le Roy, dowódca grupy ochotników amerykańskich i pierwszy dowódca 7 Eskadry Myśliwskiej im. Tadeusza Kościuszki

Kpt. pil. Merian Cooper – inicjator utworzenia amerykańskiej eskadry dla Polski

Por. pil. George Crawford, ostatni amerykański dowódca 7 Eskadry

Por. pil. Elliott Chess, jeden z pilotów eskadry i twórca jej godła

Por. Elliott Chess przy swojej maszynie.
 Lotnik zaprojektował widniejące na
 Albatrosie D.III (Oef) godło Eskadry
 Kościuszkowskiej, w którym zgrabnie
 połączył związane z walką o niepodległość
 motywy polskie i amerykańskie

Por. pil. George Crawford w kabinie
 samolotu Ansaldo A1 Balilla. W czasie
 lotu rozpoznawczego 25 maja 1920 r.
 Crawford wykrył zbliżające się do linii
 frontu kolumny bolszewickiej
 Armii Konnej

Myśliwiec Ansaldo A.1 Balilla mjr. pil.
 Cedrica Faunt le Roya sfotografowany na
 lotnisku Lewandówka we Lwowie
 w sierpniu 1920 r. Stąd właśnie startowali
 nasi lotnicy, którzy ciągłymi atakami
 szturmowymi zatrzymali usiłujących
 zdobyć miasto kozaków Armii Konnej

Samoloty Ansaldo A.1 Balilla z 7 Eskadry Myśliwskiej na lotnisku we Lwowie w lipcu 1920 r. Samolot stojący po lewej (z numerem „5” na burcie) należał do kpt. Meriana Coopera. 13 lipca 1920 r., w czasie lotu bojowego na tej maszynie, Cooper został zestrzelony i dostał się do niewoli bolszewickiej

Kpt. Merian Cooper (w środku) z dwoma Polakami po ucieczce z bolszewickiego obozu. Zdjęcie wykonano na Łotwie w kwietniu 1921 r.

Lotnicy eskadry w czasie uroczystości w dniu 10 maja 1921 r. na dziedzińcu Pałacu Belwederskiego w Warszawie, przed dekoracją, której dokonał osobiście marszałek Józef Piłsudski. Stoją od lewej: Cooper, Faunt le Roy, Crawford, Corsi i Chess

WOJSKOWE CENTRUM
EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

ISBN 978-83-63755-26-3